

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

ამასიის ბავი

ამასიის ბავი, ირანსა და ოსმალეთს შორის 1555 წ. 29 მაისს ქ. ამასიაში (თურქეთი) დადებული ბავი.

ამ ბავით დამთავრდა ირან-ოსმ. ხანგრძლივი ომი (1514–55). საბავო მოლაპარაკება დაიწყო 1554. ორივე მხარე თანახმა იყო ბავის დადებაზე. ქართლის მეფე ლუარსაბ I და იმერეთის მეფე ბაგრატ III ყოველნაირად ცდილობდნენ დაზავების ჩაშლას, მაგრამ უშედეგოდ. ა. ბ-ით ირანს ერგო ჩრდ. და სამხრ. აზერბაიჯანი, აღმ. სომხეთი, აღმ. ქურთისტანი, ქართლისა და კახეთის სამეფოები, სამცხე-საათაბაგოს აღმ. ნაწილი; ოსმალეთს – არაბეთის ერაყი, ქურთისტანის დას. ნაწილი, სომხეთის დას. ნაწილი (ვანის ტბის რ-ნი), იმერეთის სამეფო გურია-სამეგრელოს სამთავროებითურთ, სამცხე-საათაბაგოს დას. ნაწილი (ტაო, შავშეთი, კლარჯეთი). ყარსის ოლქი მიჩნეულ იქნა ნეიტრალურ ზონად, ყარსის ციხესიმაგრე დაანგრიეს. ა. ბ-მა საფუძველი ჩაუყარა ირან-ოსმ. ბავებს XVI–XVII სს-ში. ეს ბავი აღრმავებდა საქართველოს ფეოდ. დაშლილობას.

წყარო: გორგიჯანიძე ფ., საქართველოს ისტორია, ს. კაკაბაძის გამოც., «საისტორიო მოამბე», 1925 [ტ.] 2; ისქანდერუნშის ცნობები საქართველოს შესახებ, ვ. ფუთურიძის გამოც., თბ., 1969.

ლიტ.: ბ ე რ ძ ე ნ ი შ ვ ი ლ ი ნ., საქართველოს ისტორიის საკითხები, წგ. 2, თბ., 1965; მ ი ს ი ვ ე , საქართველო XI–XVIII საუკუნეებში, იქვე წგ. 6, თბ., 1973; გ ა ბ ა შ ვ ი ლ ი ვ., ქართული დიპლომატიის ისტორიიდან (საქართველო და ანტიოსმალური კოალიციები XVI – XVII სს.), «მასალები საქართველოსა და კავკასიის ისტორიისათვის», 1954, ნაკვ. 31; მ ი ს ი ვ ე , ქართული ფეოდალური წყობილება

XVI-XVII სს-ში, თბ., 1958; კ ა ც ი ტ ა ძ ე დ., XVI-XVII საუკუნეთა სპარსული დოკუმენტური წყაროები საქართველოს ისტორიისათვის, «კავკასიურ-ახლო აღმოსავლური კრებული», 1962, [ტ.] 2; ს ვ ა ნ ი ძ ე მ., საქართველო-ოსმალეთის ურთიერთობის ისტორიიდან XVI-XVII სს., თბ., 1971; ჯ ა ვ ა ხ ი შ ვ ი ლ ი ივ., ქართველი ერის ისტორია, წგ. 4, თბ., 1967.

დ. კაციტაძე
